

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת מסעי תשפ"ב | גליון תתק"ט (שנה י"ט)

מדוע תלמיד שגלה מגלין רבו עמו לערי מקלט הרי גלות זה בשביל הורג נפש בשגגה?

איתא בגמ' מכות י' עמוד א' תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר פרשת שופטים י"ט פסוק ד' "וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה וחי" עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא, מכאן שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון.

יש להקשות: למה מגיע להרב עונש גלות, נהי דלא יפה עשה במה שלימד לתלמיד שאינו הגון, מכל מקום גלות מאי עבידתא, הא גלות אינו אלא להורג נפש בשגגה, כך מקשה בויגד יעקב בפרשתן מטות ע"מ קמ"ז.

ומתריץ: ע"פ מה שכתב בדרך פקודין לא תעשה ל"ד וז"ל קבלנו מרבתי בפסוק "נפשי יצאה בדברי" שיש שיעור לאדם כמה ידבר כל ימי חייו, ואם ירבה לדבר שלא במקום מצוה הנה ממעט החיות וזה נפשי יצאה בדברי, א"כ בודאי זה בכלל אביוהו דלא תרצח, ע"כ, ואפשר להבין הענין דידוע דעיקר חיות הנפש הוא הדיבור כמו שכתוב בתרגום אונקלוס על הפסוק "ויהי האדם לנפש חיה" לרוח ממלא, דבזה מותר האדם מן הבהמה, ובתפילה אנו אומרים ודבריו חיים וקיימים דדיבורי הבורא ית"ש הם חיים, וכן פירש הבעל שם טוב מאמר הכתוב "לעולם ה' דברך נצב בשמים" דמאמרו יתברך שאמר "יהי רקיע" בבריאת השמים הם קיימין עדיין והן הנה חיותו של השמים, וכיון דאורייתא וקוב"ה וישראל חד צריכינן דיבורים של ישראל גם כן להיות בבחינת חיים וקיימים, היינו כשמדברים דברי תורה הדיבורים חיים דנשאר רושם שלהם אף אחר שכבר דיבר דפועלין קיום הנפש הרוחני, משא"כ כשמדבר דברים בטילים הדיבורים אין להם חיות, אם כן על ידי זה מאבד חלק נפש התלוי בדיבור כידוע פירוש הבעל שם על הפסוק נפשו יצאה בדברו, משום הכי הוא ענף מלאו דלא תרצח, ויש לומר דהיינו טעמא דהרב שלמד לתלמיד שאינו הגון חייב גלות לפי שדבריו הלכו לריק ואין להם חיות והוא ענף מלא תרצח ומעין הורג נפש בשגגה.

ויש שכתב: דתלמיד שגלה לערי מקלט דמגלין רבו עמו, דעל כרחך דמצוה הוא להחיותו, והאי מגלין רבו הוא מדין וחי אחיך עמך אולי כוונתו לפסוק ונס אל אחת הערים האל וחי, עביד ליה חיותא, כך כתב בהגהות על העין יצחק ח"ב בהגהות והערות רבי אליעזר שמחה רבינוביץ זצ"ל סימן ע' אות ו'.

אשה שהולכת גלות משום שרצחה בשוגג האם בעלה חייב ללכת איתה?

בפרשתן ל"ה י"א והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה לכם ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה.

איתא בגמ' מכות י' עמוד א' תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר פרשת שופטים י"ט פסוק ד' "וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה וחי" עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא, מכאן שלא ישנה אדם לתלמיד שאינו הגון, ובענין קושיית האחרונים מדוע מי שהולך לגלות אין חיוב לחבירו ללכת לגלות הרי איתא בגמ' דבלי חבירים הויא כמו מיתה, עיין מה שתרצנו כמה תרוצים נפלאים פרשת מטות תשפ"א.

וכן פסק הרמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ז' תלמיד שגלה לערי מקלט מגלין רבו עמו, שנאמר דברים י"ט ד' "וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה וחי" עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד כמיתה חשובין.

יש לחקור אשה שהרגה בשוגג שגם חייבת ללכת לגלות כמבואר בגמ' גיטין י"ב האם בעלה חייב ללכת איתה דהאשה בלא בעלה אין לה חיים או דילמא אין לו חיוב ללכת לערי מקלט עם אשתו.

הנה בשו"ת עין יצחק חלק א' אבן העזר סימן ע' ענף ב' כתב שאשה שגלתה לערי מקלט בודאי אינה יכולה לכופו להבעל שסע עמה ג"כ שמה, דרק בתלמיד שגלה מצוינו דמגלין רבו עמו, אבל בבעל לא מצוינו כן.

וכן בספר צפנת פענח מכות י' ע"מ א' להרוגצובר נסתפק בספק זה, אם מגלין בעלה עמה לערי מקלט בשביל עוון אשתו, וכתב שיש חילוק בין בעל לבין רבו, דרב שלימד תלמיד שאינו הגון, יש בזה פשיעה, משא"כ בבעל, לכן פטור מלגלות עמה, מאידך מעלה שם צד להיפך דבעל כל רגע הוא חיוב בפני עצמו, דהא יכול לגרשנה, משא"כ בתלמיד.

ובשו"ת שלו דווינסק סימן כ"א כתב שדוקא רב גולה עם התלמיד כי פשע, משא"כ בבעלה שלא פשע לא מגלין אותה.

ומציין דלפי הטעם שכתב הרמב"ם דלכן הרב גולה משום דחיי בעלי החכמה ומבקשיה בלא תורה כמיתה חשובה, א"כ זה אינו שייך באשה ובעלה.

גליון זה נודב לעילוי נשמת ידידינו
הרבני הנגיד הרב חיים ז"ל בן הרב פנחס ז"ל גראס
באר פארק
מח"ס הנפלא נעימת החיים
שהיה קורא בשקיקה את הגליונות והיה רושם הערות על הדף
נלב"ע ג' מנחם אב תשע"א ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה החשובה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג עזריאל ברוך אהרונוביץ שליט"א
מחשובי המעירים במדור מכתבים למערכת
לרגל שמחת הולדת נכדתו
בת לבנו ידידינו הרה"ג לוי יצחק שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

האם גואל הדם אסור להרוג רוצח במזיד לפני שנגמר דינו בבית דין?

בפרשתן ל"ה י"ט **גואל הדם הוא ימית את הרוצח בפגעו בו**, האם מותר לגואל הדם לשלוח שליח שיהרוג את הרוצח במקומו, עיין ספר מעדני אשר שנת תשס"ז בפרשת שופטים, האם מותר לגואל הדם להרוג את הרוצח בשבת עיין מעדני אשר מסעי תשס"ח.

יש לחקור האם יש איסור לגואל הדם להרוג את הרוצח קודם שנגמר דינו בבית דין או דילמא מותר לו את הרוצח אף קודם שנגמר דינו.

הנה הרמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק א' הלכה ה' **כתב רוצח שהרג בזדון אין ממייתן אותו העדים ולא הרואים אותו עד שיבא לבית דין וידינוהו למיתה**, שנאמר בפרשתן ל"ה י"ב **"ולא ימות הרוצח עד עמדו לפני העדה למשפט"** והוא הדין לכל מחוייבי מיתת בית דין שעברו ועשו שאין ממייתן אותן עד שיגמר דינם בבית דין.

וכן בהרלב"ג על התורה בפרשתן כותב בהדיא דגם גואל הדם אינו יכול להרוג את הרוצח רק אחר שנתברר זה ונגמר הדין, ויליף זאת מהפסוק של ושפטו העדה בין המכה ובין גואל הדם על המשפטים האלה, וגם מהפסוק של לא יומת המכה עד עמדו לפני העדה.

וכתב באורים ותומים סימן ב' ס"ק ב' **דמדברי הרמב"ם** אלו חזינן להדיא שאין רשות ביד גואל הדם להרוג רק אחר שנגמר דינו בבית דין.

אבל בקצות החושן סימן ב' **תמה עליו**: דהא דעת רש"י סנהדרין מ"ה ב' ד"ה וגואל הדם דאפילו בשוגג נמי רשות ביד גואל הדם להרוג אלא דשיטת הרמב"ם הוא דבשוגג אין רשות ביד גואל הדם להרוג אלא דוקא במזיד, אך אפילו בשוגג שהוא קרוב לפשיעה דאינו נהרג בב"ד נמי רשות ביד גואל הדם להרוג, וכמו שכתב הרמב"ם להדיא פ"ו מהלכות רוצח ה"ד ה' ז"ל ויש הורג בשגגה ותהיה השגגה קרובה לזדון והוא שיהיה בדבר כמו פשיעה ודינו שאינו גולה וכו', לפיכך אם מצאו גואל הדם בכל מקום והרגו פטור. ומה יעשה זה ישב וישמור עצמו מגואל הדם, וכן כל הרצחנים שהרגו בעד אחד או בלא התראה וכיצא בהם אם הרגן גואל הדם אין להם דמים, לא יהיו אלו חמורים מההורג בלא כוונה, הרי מבואר דכל שהיה מזיד אף על פי שלא נגמר דינו בב"ד להריגה רשות ביד גואל הדם להרוג דהא שלא בכוונה או שלא בהתראה ודאי ליכא גמר דין, ולשון הרמב"ם פ"א מהלכות רוצח ה"ה ז"ל, רוצח שהרג בזדון אין ממייתן אותו העדים ולא הרואים אותו עד שיבא לב"ד וידינוהו למיתה ע"ש, לא מיירי מדין גואל הדם, וביארו בפ"ו דכל שהיה קרוב לפשיעה אפילו אין בו מיתת ב"ד רשות ביד גואל הדם.

וכן במנחת חינוך בפרשתן מצוה ת"ט אות א' **כתב מה שכתב החינוך** דאם הרגו לחוטא קודם שיביאו אותו לב"ד נהרג עליו היינו בשאר עבירות של חייבי מיתות, אבל רוצח מבואר ברמב"ם דאפילו בלא התראה או בעד אחד עיין בכסף משנה, היינו עדות מיוחדת אף דאינו חייבי מיתה כלל אף בבית דין מ"מ אם הורגו גואל הדם אינו נהרג עליו מכל שכן בחייבי מיתות אלא שלא נגמר דינו בב"ד רק מיירי בשאר עבירות או באיש שאינו גה"ד.

מדוע ההורג בשוגג צריך לקבל כזה עונש חמור כמו גלות הרי הוא שוגג?

בפרשתן ל"ה י"א **והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהינה לכם ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה.**

יש להקשות: מדוע ההורג בשוגג צריך לקבל כזה עונש חמור כמו גלות הרי הוא שוגג.

הנה בספר החינוך בפרשתן מצוה ת"י **מתרץ קושיא זו בכמה אופנים**:

- א. לפי שעון הרציחה חמור עד מאד שבה השחתת העולם, עד שאמרו זכרונם לברכה שההורג נפש מזיד אפילו עשה כל המצוות אינו ניצול מן הדין, שנאמר משלי כ"ח י"ז **אדם עשוק בדם נפש עד בור ינוס, ולא ימלט, ולכן ראוי למי שהרג אפילו שוגג מכיון שבאת תקלה גדולה כזו על ידו, שיצטער עליה צער גלות ששקול כמעט כצער מיתה שנפרד האדם מאוהביו ומארץ מולדתו ושוכן כל ימיו עם זרים.**
- ב. **יש תיקון העולם במצוה**, כמו שביאר הכתוב שינצל עם זה מיד גואל הדם לבל יהרגנו על לא חמס בכפיו שהרי שוגג היה.
- ג. **עוד תועלת בדבר** לבלי יראו קרובי המוכה הרוצח לעיניהם תמיד במקום שנעשתה הרעה, וכל דרכי התורה נועם.

גואל הדם שהוא שונא של הרוצח לפני הרציחה האם אסור לו להרוג את הרוצח?

כתוב בפרשת שופטים י"ט ו' **פן ירדוף גאל הדם אחרי הרוצח כי יחם לבבו וכו' והכהו נפש וכו' אין משפט מות כי לא שונא הוא לו מתמול שלשום.**

יש לחקור גואל הדם שהוא שונא של הרוצח לפני הרציחה האם אסור לו להרוג את הרוצח או דילמא מותר.

יש לעיין בין למ"ד מכות י"ב ע"מ א' מצוה בגואל הדם ובין למ"ד רשות בכהאי גוונא שהגואל הדם שונא את הרוצח ומחפש הזדמנות להרוגו אם מותר להרוגו או שהתורה התירה דווקא אם יחם לבבו על הרציחה, וכל הדין של גואל הדם זה חידוש, ובפרט למ"ד שזה מצוה, שהרי הוא הרג בשוגג.

הנה בחידושי הריטב"א מכות דף י' עמוד ב' **כתב דהא דכתוב בפסוק** כי לא שונא הוא לו, ארוצח דרישיה קאי שלא היה שונא לנהרג וכן פירש רש"י ז"ל, ויש לפרש עוד דאגואל הדם קאי והכי קאמר וכו' אין משפט מות לפי שזה הגואל לא שונא הוא לרוצח מתמול שלשום ולגאול דמו הוא שהרגו, **משמע להדיא מדבריו דאם הגואל הדם שונא של הרוצח אסור לו להרוג.**

וכן משמע ברד"ק שמואל ב' פרק י"ד ד' ה' **שם נאמר ותאמר האשה התקועית אל המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו, ותאמר הושיעה המלך, ויאמר לה המלך מה לך ותאמר אבל אשה אלמנה אני וימת אישי, ולשפחתך שני בנים וינצו שניהם בשדה ואין מציל ביניהם, ויכו האחד את האחד וימת אותו, והנה קמה כל המשפחה על שפחתך, ויאמרו תני את מכה אחיו ונמיתוהו בנפש אחיו אשר הרג, ונשמידה גם את הירוש וכבו את גחלתי אשר נשארה לבלתי שים לאישי שם ושארית על פני האדמה, ויאמר המלך אל האשה לכו לביתך ואני אצוה עליך, וכתב הרד"ק **"גם את הירוש" כמו שמת הירוש האחד זהו רבוי גם. "לבלתי שום לאישי שם ושארית" בני המשפחה מתכוונין שלא ישאר לאישי שם, ולהשמיד את הירוש כדי שיהיו הם יורשי נכסי בעלי, כי אין עליהם דין ומשפט להמיתו, אף על פי שהרג את אחיו כי לא היו שם, כמו שאמר הכתוב ואין מציל ביניהם, ואין דין בני מסור להם אלא לשמים ולא לבי"ד, וא"ת הם גואלי הדם וחם לבבם ולא ילכו אחר הדין, כי הבורא יתברך חשש על ההורג בשוגג, שאין דינו מסור לבני אדם אעפ"כ אמר פן ירדוף גואל הדם אחרי הרוצח כי יחם לבבו, אבל אלו אין לבבם חם על זה, אבל כוונתם להרוג את הירוש כדי שירשו הם הנחלה ואני אשאר בלא בן, עכ"ל, משמע מדבריו שגואל הדם שאין כוונתו משום שחם לבבו, אין לו דין של גואל הדם, וממילא אם הגואל הדם היה כבר שונאו מלפני כן, יתכן שאין לו דין של גואל הדם.****

"חמשה עשר מי יודע"

הודעה משמחת לרבבות הקוראים ברחבי תבל
לאחר מאות פניות בשבועות אחרונים
לרכישת ספרי מעדני אשר שכבשו את כותלי המזרח
של לומדי התורה ומבקשיה
ובמסע אחרון של הרבצת תורה
בעשרות היכלי הישיבות בנוא יארק
ובבתי גדולי הדור
שמחתי לזכות המיוחדת שזיכה אותי הקב"ה
שהספרים שלנו עולים על שולחן גדולי המלכים
ומורי ורבי כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז שליט"א
ביקש ממנו שאיכנס לסלון והראה לי מדף שלם מכל הספרים
לצערנו ולשמחתנו אין להשיג דרכנו את ספרי המכון
לאחר שאזלו מהשוק עקב הביקוש הרב
ואיש בשורה אנחנו
שבקרוב א"ה יצא לאור ספר החמשה עשר במספר
"ספר מעדני אשר עניני חנוכה"
מאות חקירות הלכתיות בהלכה ואגדה בעניני חנוכה
מהדורת ידידנו הרב **יצחק איזיק ראב"ן** שליט"א ליקווד
שמזכה אותנו במהדורה שלישית של ספרי המכון
מי שמעונין להנציח את קרובו ולהאיר את נשמתם באור התורה הנצחי
שיפנה למשרדי המכון

קול המעדנים

דרשת חזוק בעניני קביעות עיתים לתורה
שטיבל דחסידי גור עטרת שלמה אשדוד
שהתקיימה בחות שמשון

האם בזמן הזה גם אוירא דארץ ישראל מחכים?

בפרשתן ל"ג ניג' והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה.

וכתב הרמב"ן בפרשתן וז"ל על דעתו זו מצות עשה היא, יצוה אותם שישבו בארץ ויירשו אותה כי הוא נתנה להם, ולא ימאסו בנחלת ה' ואלו יעלה על דעתם ללכת ולכבוש ארץ שנער או ארץ אשור וזולתן ולהתישב שם, יעברו על מצות ה'. ומה שהפליגו רבותינו בגמ' כתובות ק"ב ב' במצות הישיבה בארץ ישראל ושאסור לצאת ממנה, וידונו כמורדת האשה שאינה רוצה לעלות עם בעלה לארץ ישראל, וכן האיש, בכאן נצטוונו במצוה הזו, כי הכתוב הזה היא מצות עשה וכו'.

הנה איתא בגמ' ב"ב קנ"ח אוירא דארץ ישראל מחכים.

בספורנו ס"ז פ"ג נח **כתב בטעם הדבר:** שכיון שארץ ישראל לא גושמה ביום זעם, שלא ירד לשם המבול זכאים ק"ג ע"א לכן לא הוזק אוירה ע"י גשם המבול כאויר שאר כל הארצות, ולכן אויר ארץ ישראל מחכים.

יש שכתבו בטעם הדבר: שכיון שמשו רבינו ע"ה הביט על ארץ ישראל כשאמר לו הקדוש ברוך הוא דברים ל"ב מ"ט עלה אל הר העברים הזה הר נבו וגו' וראה את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל לאחזה, כיון שנתן מרע"ה עיניו בארץ ישראל השפיע על אוירה של ארץ ישראל שתהיה מחכימות פתי למי שבא בתוכה, העולם מביא דבר זה בשם המהרש"א, ובמהרש"א שלפניו אינו במצא.

יש לחקור האם גם בזמן הזה אוירא דארץ ישראל מחכים או דילמא בזמננו אין זה נוהג.

הנה בשל"ה הקדוש מסכת תענית פרק תורה אור, אות ק"א בדפוס חדש כתב דהיינו טעמא שהיה נקרא יהושע בן "נון" שמכיון שהכניס בני ישראל לארץ ישראל, ששם האוירא מחכים, לכן זכה ל"נון" שערי בינה. וכשחטאו בני ישראל "טבעו בארץ שעריה" אלו הן שערי בינה.

בספר דף על הדף ב"ב קנ"ח **מביא סיפור נפלא** באחד ממסעיו לארץ הקודש של האמרי אמת ז"ע, כאשר שב לפולין שאל אותו אחד הגדולים, דהנה אמרו חז"ל אוירא דא"י מחכים, ובדאי השיג רבינו בארץ ישראל דברים נשגבים, ובזאת ביקש ממנו שיגלה לו, מה נעשה שם באר"ק, נענה האמרי אמת ואמר אמנם כן אוירא דארץ ישראל מחכים, אך הלוא אמרו חז"ל אבות פרק ג' משנה י"ג סייג לחכמה שתיקה.

האם גם כשמגיע רק לביקור ארץ ישראל אוירא דארץ ישראל מחכים?

הנה בחשוקי חמד בבא בתרא קנ"ח עמוד ב' נשאל בראובן המתגורר בחו"ל זכה להתברך בשני שולחנות, אולם דבר אחד מעיב על שמחתו, בנו חידו שנולד לעת זקנתו מתקשה מאוד בלימודו, ואינו מצליח לקלוט את הסוגיא הנלמדת בישיבה, הסתפק ראובן האם כדאי לו להביא את בנו בבין הזמנים לביקור בארץ ישראל ואולי יפתח מוחו, דאוירא דארץ ישראל מחכים, או שמא אין ארץ ישראל מחכימה אלא לדריים בה, ולא למבקררים בה.

ומביא ראייה שאף למבקרים אוירא דארץ ישראל מחכים: מהא שכתוב בתורה שלה י"ד ויפל משה ואהרן על פניהם וכו' ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם, והקשה בספר אמרי שפר לרבינו שלמה קלוגר, מדוע נאמר מן התרים את הארץ דזה מיותר, דמי לא ידע דהיו מן התרים את הארץ, ומתרץ דהנה ענין קריעת בגדים מורה על אבלות ר"ל כידוע, ואבלות לא שייך רק אחרי מיתה, בענין שנודע שאין עוד כל תקוה. אבל כל עוד שיש תקוה לא שייך קריעה ואבלות, ולפי זה מה שיהושע וכלב קרעו את בגדיהם בע"כ שראו שאפס תקוה, וכבר נגזרה הגזרה ואי אפשר להתבטל עוד. ולהיפך משה ואהרן נפלו על פניהם, כיון שאמרו חז"ל אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו אלא אם כן נענה כיהושע בן נון, אם כן בע"כ מה שנפלו משה ואהרן על פניהם, הוי מכח שסברו שיהיו נענים בתפילתם, ויש לזה עוד תקוה, ובאמת לא נבטלה הגזרה שלא יבואו המרגלים לארץ, והמשך מזה חורבן הבית, ואם כן בע"כ שיהושע וכלב ראו יותר ממשו ואהרן, והמאריך יתכן זה, אך באמת אתי שפיר כיון דאחז"ל חד מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מנייהו כתובות ע"ה ע"א אם כן כיון שיהושע וכלב כבר היו בא"י, והוו תרוויהו עדיפי כארבעה מינן, ולכן ראו אז יותר ממשו ואהרן, וזה שאמר הכתוב ויפל משה ואהרן על פניהם, ובע"כ שהם סברו שאפשר לבטל הגזרה, אך יהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ, וכבר נכנסו לא"י ואוירא דא"י מחכים, לכן נתעלו ממשו ואהרן וידעו כי אפס תקוה, לכן קרעו בגדיהם דרך אבלות ממש כיון שאין לה תקוה, לכן לא נפלו על פניהם, משמע מדבריו שגם הנכנס לא"י ארעי, כמו יהושע וכלב שרק תרו את הארץ החכימו, אך יש לדחות דיהושע וכלב נכנסו לא"י על מנת לכבשה ולגור בה לעולם, וצ"ע.

מעדני אשר: לפי הסברות מדוע אוירא דאר"י מחכים זה שייך גם בביקור, אבל צ"ע שלא העיר מהשל"ה שבימי החורבן אוירא דאר"י אינו מחכים.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון וידעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משריע ומשנה ברורה

שאלות בעניני ת"ב

- א** שאלה. צ"ע הרי כל מה שנאסר ללמוד תורה בת"ב מצד פיקודי ה' משמחי לב, מה יהיה באחד שלא זכה שהתורה משמחת אותו וכל פעם שיושב ללמוד מרגיש צער וקושי גדול, האם מותר לו ללמוד הכל או שנאסר ולא פלוג. וכנ"ל מי שהלימוד במסכת עירובין ויבמות גורם לו סבל ממש, האם מותר לו ללמוד בת"ב במסכות אלו. וכן יש להסתפק מי שקיאת המדרשים של החורבן גורם לו הנאה, האם זה נאסר לו או לא?
- ב** שאלה. האם יש שיטה שאפשר להיות בליל ת"ב כמו השנה שחל במוצאי שבת, בבגדי שבת בזמן מעריב והקינות, ומה סברתה?
- ג** שאלה. בתלמוד ירושלמי יומא דף ה'. "כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו".
- ד** שאלה. בגמ' גיטין פ' הנוזקין, (דף נה ע"ב) אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים. וצ"ע מדוע חכמי הגמ' לא האשימו ג"כ את בעל הסעודה בסיבת החורבן?
- ה** שאלה. ה' דברים קרו בת"ב, ואחד מהן נחרבה ביתר, למה לא מזכירים את זה בכלל בתשעה באב?

שאלות בהלכות שבת

- ו** קשר על גבי קשר, חידוד. בנה הקטן של הגב' ויידר נוהג לפתוח את דלתות ארון המטבח ולהשליך ממנו על הרצפה את מיני המזון שנמצאים בתוכו. ביום שישי בצהריים קשרה הגב' ויידר את שתי דלתות ארון המטבח עם מגבת המטבח בשני קשרים זה על גבי זה. בליל שבת נזכרה שהחלות של שבת נמצאות בתוך הארון. מקרה דומה קרה בבית משפ' גורן. לגב' ויידר מותר לפתוח את הקשרים שבמגבת, לגב' גורן אסור לעשות זאת. מדוע? (שתיהן נוהגות כפסק הרמ"א, אין להן ואין יכולות להשיג חלות אחרות, ללא פתיחת קשרים אין אפשרות לפתוח את הארון, והקשרים לא יכולים להיפתח כתוצאה מהחריב את הקשרים לפני כניסת שבת).
- ז** שאלה - **בסיס לדבר האסור**. ביום חמישי בלילה הניח הרב דויטש קופת צדקה מלאה בכסף על דפים עם חידושי תורה שכתב על סוגיות בהלכות שבת שהוא לומד, כדי שהדפים לא יעופו ולא יתפזרו, כוונתו הייתה שקופת הצדקה תישאר על הדפים עד מוצאי שבת ואז ימשיך בכתיבתו. בשבת בצהריים ביקש אחד מהאורחים שסעד בביתו של הרב דויטש, והלומד גם את אותן סוגיות, לקרוא את החידושי התורה. האם מותר לרב דויטש לקחת את הדפים מתחת קופת הצדקה ולהביאם לאורח?
- ח** **הטנונה, חידוד.** הגב' גרין והגב' באום הוציאו, כל אחת בביתה, בשבת בבוקר בקבוק דייסה (נוזל) מהמקרר, מלאו סיר במים רותחים מהמחיים החשמלי והכניסו את בקבוק הדייסה לתוכו כן שהבקבוק היה כולו בתוך המים. לגב' גרין מותר לעשות זאת ולגב' באום אסור, מדוע? (אותם בקבוקים, אותה דייסה, הדייסות לא יכולות להגיע ליד סולדת).
- ט** **שאלה הרוצאת סוכריה מעטיפתה.** משפ' קלאוז חוגגת יום הולדת לבתם הקטנה בשבת אחר הצהריים. האם מותר לגב' קלאוז לקחת בשבת בבוקר חבילת סוכריות, ולהוציא כל סוכריה מנייר העטיפה שלה, ולהכניס את הסוכריות לקערה לצורך הגיגת יום ההולדת?
- י** **שאלה קיפול כביסה בשבת.** בליל שבת נכנס הרב באום לחדר של בנותיו וראה ערמה של בגדים שיצאו מהכביסה, מונחת על השולחן. האם מותר לו לומר לבנותיו הבוררות לקפל את הכביסה ולשים כל בגד במקומו בארון?

כללי השתתפות

- 1. כל תשובה נכונה, אפילו ששאלה אחת תזכה את השולח להגדרה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- 2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יתרו תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- 3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- 4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- 5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפסק מערכת משיב כהלכה 077558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמ"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמ"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לכתובים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בעתות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפסק, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפסק. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעוד"ז לספר שיצא לאור בעתיד ב"ג. - שאר עניני העלון לא שייכים לפסק או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח אלול
שמות הזוכים לחודשים האחרונים יפורסמו שבוע הבא

